

ВІД РОСІЙСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ Й ДО НВК № 2

У житті міст та їхніх мешканців освітні заклади завжди відігравали помітну роль. Насамперед їхня діяльність неабияк позначалася на культурно-освітньому середовищі міст, та, власне, часто його формувала. Безперечно це стосується й міста Рівного, й водночас одного з його сучасних навчальних закладів - НВК Школа-ліцей № 2.

Історію навчального закладу вивчають за будівлею, учнями-випускниками, вчителями. Ми поклали до складової історії нашої школи всі ці компоненти. Основа, серце цього живого організму - вчительський колектив, традиції закладу й випускники. Тому можна стверджувати про існування першого навчального закладу за числом 2 від перших років ХХ століття. - Начальної школи, Ровенської чоловічої гімназії (1914 рік), торговчої коедукційної школи під керівництвом С. Алошанського (колишнє комерційне училище) й гімназії товариства батьків м. Ровно (1919 рік). Вони відкривались і відразу закривались. В країні йшла війна...

Лише 1922 року в місті за ініціативи вчителів колишніх російськомовних середніх шкіл починає функціонувати Ровенська приватна російська гімназія коедукційна (змішана) для молоді православної (вона ж - 8-класна приватна гімназія коедукційна з російською мовою викладання; вона ж - 1-ша російська гімназія в Рівному). Цей приватний навчальний заклад функціонував до осені 1939 року коли буде перейменованим в СП №2.

...Деякий час вона розташовувалася в старій замковій будівлі князів Любомирських по вул. Замковій, а декілька навчальних років поспіль (1923-1925) перебувала в приміщенні в пар-

Від 1925 р. російська приватна гімназія розміщувалася в новій шкільній будівлі, спеціально спорудженій для навчальних потреб на кошти російської громади Рівного на вулиці 13 Дивізії, 53 (перехрестя сучасних вулиць С Петлюри і пр. Миру) в районі сучасного магазину "Фокстрот".

Ось які вимоги польської влади в офіційному зверненні до керівництва Російського товариства добротності м. Рівного від 1 липня 1926 р. Повинні були визначити життя та статус закладу:

1. Заклад мав називатися "Приватна гімназія з російською мовою навчання в Рівному";

2. Мова навчання - російська із викладанням французької, німецької, англійської, а також церковно-слов'янської.

3. Історія та географія як науки про Польщу повинні викладатися польською мовою.

4. Навчальні програми затверджуються кураторію.

5. До школи могли зараховувати лише дітей православного віросповідання.

6. Керівника закладу і усіх без винятку вчителів та вихователів повинна затверджувати кураторія.

Російська приватна гімназія увірвала найкращі традиції тих навчальних закладів, які функціонували у місті ще за царської доби. Тут працювали вчителі як

ванець Воздвиженської сільськогосподарської школи графа М. М. Неплюєва, випускник Глухівського вчительського інституту. Після війни - директор СШ №5, депутат Верховної Ради УРСР.

Вчитель математики - Віра Євгенівна Канторовська, 1897 року народження. Родом з с. Гільча (Здолбунівський повіт Волинської губернії), випускниця Ровенської жіночої гімназії 1914 р., випускниця фізико-математичного факультету Київського університету.

Вчитель російської мови та літератури Сергій Гвальбертович Лобачевский - випускник Санкт-Петербурзького університету історико-філологічного факультету, який він закінчив у 1916 р.

перший навчальний рік (1922-23) директором російської приватної гімназії був Микола Матвієнко - по-стать не така вже й широко відома, та від того не менш значима.

Щоранку о 9 годині ранку для всіх учнів РГГ організувалася спільна молитва.

Воздвиженської школи йшли на допомогу бідним учням. Тоді про вистави, вечори, видавництво літературного та поетичного альманаху писала преса Львова та Варшави.

1 листопада 1939 р. директором російської гімназії у м. Ровно призначено Івана Вакуловича Гориславця, а заклад перейменовано на "середню школу №2". Натомість попереднього директора Сергія Лобачевського понижено в посаді - він став завідувачем педагогічної частини СШ № 2.

Школа розпочинає роботу за новою адресою - вул. Пушкіна, 4. До відомостей про директора та вчителів передано ще й вечірня середня школа для дорослих, яку відвідувало до 200 чоловік. Господарські видатки останньої також покривалися за рахунок СШ № 2. Зауважимо, що безвечірньої школи, заклад мав більше 1000 учнів і був тоді найбільшим у Рівному.

Середня школа № 2 відновила роботу після війни відразу ж 1944 року. З 1945 стає чоловічою (зап-

чоловічої школи № 2 працювати просто в титанічній праці подолання неписьменності та малопописменності серед місцевого населення.

У 50-х роках СШ № 2 вважалася однією з найкращих в обласному центрі за організацією навчального процесу. Щоб покращити її умови праці органи міської влади закріпили за нею щойно зданий будівельний об'єкт на перехресті вулиць Драгоманова та Чапаєва (сучасна 24 Серпня).

До нового помешкання середня школа № 2 урочисто переїхала вже під час навчального року - 3 жовтня 1957 року. В цей період на конкурсній основі до школи зараховували учнів 7 класів, які бажали навчатись в спецкласах (9-12 клас). Випускники разом із атестатом отримували диплом плановиків та бухгалтерів споживчої кооперації. Навчатися у СШ № 2 серед ровенської молоді вважалося справою престижною. До сьогодення цього дня навчальний заклад перебуває серед лідерів освіти міста та області.

У 1986 році в тому числі завдяки праці та наполегливості тодішнього директора Володимира Музики реконструйовано старе приміщення школи з добудовою сучасного корпусу. Керівники закладу постійно дбають про зміцнення матеріально-технічної бази, вагомі перемоги в спорті та художній самодіяльності. Крайній художньо-естетичний центр, єдиний у області туристично-альпіністський клуб, спеціалізація з народних та бальних танців - усе це не дивина для школи. У 2000 році СШ № 2 реорганізована в НВК

місто "Відмінників освіти України", дев'ятеро вчителів-методистів. 1015 учнів навчається за напрямками: іноземні мови, математика, фізика, історія, право, екологія.

Заклад є лідером в соціальних програмах виховання учнів, перемагав у конкурсах із природоохоронної роботи серед шкіл та вищих навчальних закладів області. Переможець Всеукраїнського конкурсу "Добро починається з тебе" 2008 та 2009 роках, організованого міжнародним фондом "Україна-3000". Три роки учні, вчителі та батьки на місці стихійного будівельного смітника створюють міні-дендропарк, відкриття якого заплановано на травень 2010 року. Школа нагороджена "Бурштиновим серцем", як кращий "заклад-благодійник" 2008 року.

Завдяки проведеної в 2007-му році акції "Подаруй місту лебедина пару" Лебедине озеро міста має чудову білу пару лебедів. У 2008-2009 роках учні Школи-Ліцею №2 досліджували трагедію урочища Сосонки, щоб донести рівнянам трагічну сторінку людської пам'яті про масове знищення нацистами євреїв. Навчальний заклад бере участь в міжнародних програмах - "Майбутнє Європи" (координатор програми - партнер із Італії);

"Моє місто" (координатор програми - побратими з м. Забже, Польща); "Об'єднана Європа" тощо. Нині Школа - Ліцей № 2 має сучасну навчальну базу, спортивні зали, клас хореографії, лабораторію основ інформатики. Коштами батьків реконструйовано актову залу, лекційну із

...навчальний заклад функціонував до осені 1939 року коли буде перейменований в СПІ №2.

...Деякий час вона розташовувалася в старій замковій будівлі князів Любомирських по вул. Замковій, а декілька навчальних років поспіль (1923-1925) перебувала в приміщенні в парку кн. Любомирських (у так званому палаціку "на Горці"). Із тих часів головну опіку над цим навчальним закладом перебрало на себе Російське товариство добродійності м. Рівного, очолюване Інессою Прохоровою. Активістами були представники багатьох родин російської інтелігенції міста Ровно: священник М. Рогальський, лікарі М. М. Прохоров і О. Я. Виноградов, навіть барон Ф. Р. Штейнгель, І. Х. Куліш, С. Панченко, Попов та багато інших.

православного вчителів дання.

6. Керівника закладу і усіх без винятку вчителів та вихователів повинна затверджувати кураторія.

Російська приватна гімназія увібрала найкращі традиції тих навчальних закладів, які функціонували у місті ще за царської доби. Тут працювали вчителі, які розпочали свою педагогічну діяльність за часів царату, маючи на руках дипломи кращих університетів Російської імперії, Франції, Австрії, Польщі.

Вчитель малювання, креслення, каліграфії - Георгій Петрович Косміаді (1886-1967). Навчався живопису у відомих російських художників Серова і Хрушова, обіймав посаду помічника архітектора Москви. Вчитель основ природничих знань - Іван Хомович Куліш (1873-1960) - вихо-

1916 р.

перший навчальний рік (1922-23) директором російської приватної гімназії був Микола Матвієнко - постать не така вже й широко відома, та від того не менш значима.

Щоранку о 9 годині ранку для всіх учнів РПГ організувалася спільна молитва, а у вихідний недільний день діти приходили на ранкове богослужіння в святковій шкільній формі. Цією складовою життя школи опікувався священник Микола Рогальський.

Ще з юнацьких років школярів призначували до християнських поглядів - творити добро ближньому, не потребуючи за це власної винагороди. Так, традиційно вчителі разом із учнями організовували літературно-музичні вечори. Виручені кошти від розповсюд-

лю господарські видатки останньої також покривалися за рахунок СШ № 2. Зауважимо, що без вечірньої школи, заклад мав більше 1000 учнів і був тоді найбільшим у Рівному.

Середня школа № 2 відновила роботу після війни відразу ж 1944 року. З 1945 стає чоловічою (запроваджене роздільне навчання учнів). З 1945 по 1947 перебуває в одному приміщенні зі СШ № 1 (жіночою) на вул. Червоноармійській, 36 (сучасна Петлюри), а з 1947 на вул. Сталіна, 30 (сучасна Соборна).

В цей період школа опікується дітьми-сиротами війни. Відкрито також додатковий клас для таких дітей. У школі створили грошовий фонд допомоги сиротам. На громадських засадах наприкінці 40-х - на початку 50-х років вчителі

про зміцнення матеріально-технічної бази, вагомі перемоги в спорті та художній самодіяльності. Кращий художньо-естетичний центр, єдиний у області туристично-альпіністський клуб, спеціалізація з народних та бальних танців - усе це не дивина для школи. У 2000 році СШ № 2 реорганізована в НВК Школа-Ліцей № 2.

Школа-Ліцей десять років співпрацює з Севастопольським військово-морським інститутом ім. адмірала Нахімова, п'ять років співпрацює з Національним технічним університетом України "КІТ". А 2009 року стала експериментальним навчальним закладом міністерства освіти і науки України.

Сьогодні на семи предметних кафедрах працює 124 висококваліфікованих працівники, серед них - се-

"Моє місто" (координатори програми - побратими з м. Забже, Польща); "Об'єднана Європа" тощо. Нині Школа - Ліцей № 2 має сучасну навчальну базу, спортивні зали, клас хореографії, лабораторію основ інформатики. Коштами батьків реконструйовано актову залу, лекційну із мультимедійним забезпеченням, бібліотеку. Бібліотечний фонд - кращий серед шкіл області...

Уважно придивившись до закладеного сто років тому вчителями Російської гімназії фундаменту науки, культури та людяності, через історію середньої школи № 2 радянських часів і до сучасної Школи-Ліцею № 2 можна дійти висновку, що цей навчальний заклад є одним із кращих на освітянських теренах Рівненщини.

Вчителі НВК № 2